

Yttrande över delbetänkandet Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar (SOU 2024:5)

(Ju2024/00048)

Riksdagens ombudsmän (JO) har getts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet.

Utredningen lämnar förslag på åtgärder som syftar till att stärka ordningen och säkerheten vid Migrationsverkets förvar. JO har tidigare noterat att det är ett generellt problem att narkotika förs in på förvaren och att det är svårt för Migrationsverket att komma till rätta med de problemen med nuvarande bestämmelser (se JO 2019/20 s. 623, dnr 4378-2018).

I samband med en inspektion av ett förvar i januari 2023 uttalade jag att det framstod som angeläget att frågor om Migrationsverkets möjligheter att söka igenom boenderum och att utföra kroppsvisitationer blev föremål för överväganden av lagstiftaren (se JO:s protokoll i dnr O 3-2023). Jag välkomnar därför att dessa frågor nu har utretts.

Jag har inget att invända mot utredningens förslag i sig. Det är nödvändigt att Migrationsverket ges förutsättningar att bedriva förvarsverksamheten så att personal och förvarstagna inte utsätts för risker och negativa konsekvenser till följd av att förvaren inte kan hållas fria från narkotika och otillåtna föremål. Om utredningens förslag genomförs behöver Migrationsverket ta fram rutiner och riktlinjer och utbilda sin personal. Verket måste kunna säkerställa att åtgärderna vidtas i enlighet med lag och med beaktande av proportionalitetsprincipen.

Vid inspektionen i januari 2023 kom det t.ex. fram att det genomfördes sex närvarokontroller och tre rumsronderingar per dygn. Två av närvarokontrollerna gjordes på natten. Jag förde fram att Migrationsverket borde se över om det fanns ett behov av och var proportionerligt med så många närvarokontroller och rumsronderingar per dygn samt när på dygnet dessa åtgärder lämpligen borde genomföras.

Även om Migrationsverket får en lagreglerad befogenhet att genomföra rumsvisitationer är mina uttalanden från inspektionen giltiga. Noggranna överväganden måste alltså göras i fråga om huruvida det finns ett behov av en rumsvisitation och vid vilken tid på dygnet en sådan ska genomföras.

Utredningen föreslår också att Migrationsverket ska få förordna väktare att utföra vissa bevakningsuppdrag utanför förvarslokalerna. Jag vill i detta sammanhang framhålla att jag delar den uppfattning som utredningen för fram, nämligen att personal från Migrationsverket bör medverka vid sådana uppdrag (betänkandet s. 129). Vidare vill jag framhålla vikten av att väktarna ges en fullgod utbildning för att kunna genomföra de avsedda uppdragen på ett tillfredsställande sätt.

Yttrandet har beslutats av JO Per Lennerbrant. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Helena Tyni har föredragit ärendet och byråchefen Sara Johannesson har deltagit i beredningen.